พฤติกรรมในการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น
กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา

สมพงษ์ จอกน้อย[1]
ดำรงศักดิ์ จันโททัย[2]

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมในการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน และศึกษาระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในบริบทการเมืองระดับท้องถิ่น โดยมุ่งพิจารณาการเลือกตั้งในฐานะกลไกการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและกระบวนการตัดสินใจเลือกผู้แทนที่เข้ามาบริหารกิจการสาธารณะในระดับพื้นที่ การวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณด้วยการสำรวจกลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน 396 คน จากประชากร 10,459 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.26 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.64 โดยความตั้งใจที่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้งมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด 4.42 ขณะที่การพิจารณาข้อมูลด้วยตนเองก่อนตัดสินใจเป็นพฤติกรรมสำคัญอีกประการหนึ่ง ในส่วนของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกตั้งทั้งสี่ ด้าน พบว่า คุณลักษณะของผู้สมัครมีค่าเฉลี่ย 4.38 นโยบายและผลงานมีค่าเฉลี่ย 4.22 การรณรงค์หาเสียงและการสื่อสารทางการเมืองมีค่าเฉลี่ย 4.10 และอิทธิพลทางสังคมมีค่าเฉลี่ย 3.83 โดยค่าเฉลี่ยรวมของปัจจัยทั้งสี่ด้านเท่ากับ 4.14

ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า การตัดสินใจเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นเกี่ยวข้องกับการประเมินคุณลักษณะของผู้สมัครควบคู่กับการพิจารณานโยบายและผลงาน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพิจารณาทางเลือกทางการเมืองของประชาชน ขณะเดียวกัน การรณรงค์หาเสียงและการสื่อสารทางการเมืองเป็นช่องทางที่ช่วยให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัคร ส่วนอิทธิพลทางสังคมเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผลดังกล่าวช่วยอธิบายพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับฐานรากผ่านกระบวนการเลือกตั้ง

คำสำคัญ: พฤติกรรมการเลือกตั้ง; การเลือกตั้งท้องถิ่น; การตัดสินใจทางการเมือง; การมีส่วนร่วมทางการเมือง; องค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระ

Abstract

This study, entitled “Voting Behavior in Local Executive Elections: A Case Study of Khao Phra Subdistrict Administrative Organization, Rattaphum District, Songkhla Province,” aimed to examine citizens’ voting behavior and their perceptions of factors associated with electoral decision-making in local politics. The study approached local elections as a mechanism of political participation through which citizens exercise their electoral rights and select candidates to administer public affairs at the local level. A quantitative survey design was employed. The sample consisted of 396 eligible voters drawn from a population of 10,459. Data were collected through questionnaires and analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The findings indicated that respondents’ overall voting behavior was at the highest level, with a mean of 4.26 and a standard deviation of 0.64.

The intention to exercise voting rights recorded the highest mean score of 4.42, while independently considering information before making a voting decision was another important aspect of voting behavior. Regarding the four dimensions associated with electoral decision-making, candidate characteristics obtained a mean score of 4.38, followed by policies and performance at 4.22, election campaigning and political communication at 4.10, and social influence at 3.83. The overall mean for these four dimensions was 4.14.

From a political science perspective, the findings suggest that electoral decision-making in local politics involves the assessment of candidate characteristics alongside the consideration of policies and performance. These factors form part of the basis on which voters evaluate political alternatives. Election campaigning and political communication provide channels through which

voters receive information about candidates, while social influence represents another factor associated with their decisions. The results contribute to an understanding of grassroots political participation through the electoral process.
Keywords: Voting Behavior; Local Elections; Political Decision-Making; Political Participation; Khao Phra Subdistrict Administrative Organization

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกลไกสำคัญของการกระจายอำนาจและการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพื้นที่ของตนเอง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจในการจัดบริการสาธารณะและดำเนินกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ เมื่อพูดถึงการพัฒนาท้องถิ่น เรื่องที่ประชาชนสัมผัสได้โดยตรงมักเป็นบริการสาธารณะและการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการสิ่งแวดล้อม หรือการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ผู้บริหารท้องถิ่นจึงมีบทบาทต่อความเป็นอยู่ของคนในชุมชนอย่างใกล้ชิด การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นจึงไม่ใช่เพียงขั้นตอนตามกฎหมาย แต่เป็นโอกาสที่ประชาชนจะเลือกบุคคลที่ตนเชื่อว่าสามารถรับผิดชอบงานเหล่านี้ได้ หลักการดังกล่าวสอดคล้องกับการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 รับรองไว้ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560; กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2568)

ผู้วิจัยเห็นว่าการเลือกตั้งระดับตำบลมีลักษณะต่างจากการเลือกตั้งระดับชาติอยู่ประการหนึ่ง คือประชาชนมีโอกาสรู้จักผู้สมัครหรือเคยเห็นการทำงานของผู้สมัครมาก่อน ความคุ้นเคยอาจทำให้ผู้เลือกตั้งประเมินได้ทั้งบุคลิกภาพ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ และความสัมพันธ์กับชุมชน อย่างไรก็ตาม การรู้จักตัวบุคคลอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอ ประชาชนยังต้องพิจารณานโยบาย ผลงานที่ผ่านมา ตลอดจนความเป็นไปได้ที่จะทำตามสิ่งที่เสนอไว้ ในช่วงการเลือกตั้งข้อมูลจากการพบปะหาเสียง สื่อประชาสัมพันธ์ และสื่อสังคมออนไลน์อาจช่วยให้ประชาชนเปรียบเทียบผู้สมัครได้มากขึ้น ขณะเดียวกัน ความคิดเห็นจากครอบครัว เพื่อน และบุคคลที่ไว้วางใจก็อาจเข้ามาเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจได้ด้วย จึงไม่ควรมองว่าพฤติกรรมการลงคะแนนเกิดจากเหตุผลด้านใดด้านหนึ่งโดยลำพัง ข้อพิจารณานี้เชื่อมโยงกับแนวทางศึกษาของพรศักดิ์ ผ่อง

แผ้ว และสุจิต บุญบงการ (2525) ซึ่งให้ความสำคัญกับพื้นฐานของผู้เลือกตั้ง การประเมินทางเลือก และบริบทที่เกี่ยวข้อง

องค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา เป็นพื้นที่ที่เหมาะสำหรับทำความเข้าใจประเด็นดังกล่าว เพราะการเลือกผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวข้องกับทิศทางการจัดบริการและการพัฒนาชุมชนโดยตรง ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาทั้งลักษณะพฤติกรรมการลงคะแนนและสิ่งที่ประชาชนนำมาใช้พิจารณาก่อนเลือกผู้สมัคร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่ และเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการรับรู้ข้อมูลและการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาพฤติกรรมในการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นของประชาชน ขอบเขตด้านพื้นที่และประชากร: ศึกษาประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา จากจำนวนประชากรจำนวน 10,459 คน และเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 396 คน ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งในด้านการติดตามและศึกษาข้อมูล การพิจารณาคุณลักษณะของผู้สมัคร นโยบายและผลงาน การเปรียบเทียบทางเลือก การใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจด้วยตนเอง และความตั้งใจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ 1) คุณลักษณะของผู้สมัคร เช่น ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ภาวะผู้นำ คุณธรรม ความซื่อสัตย์ และความน่าเชื่อถือ 2) นโยบายและผลงาน เช่น ความชัดเจนของนโยบาย ความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน และประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมา 3) การรณรงค์หาเสียงและการสื่อสารทางการเมือง เช่น การพบปะประชาชน การนำเสนอนโยบาย การใช้สื่อประชาสัมพันธ์และสื่อสังคม

ออนไลน์ และ 4)อิทธิพลทางสังคม เช่น ความคิดเห็นจากครอบครัว เครือญาติ เพื่อน บุคคลใกล้ชิด ผู้นำชุมชน และเครือข่ายทางสังคม วิธีวิจัย ใช้การวิจัยเชิงปริมาณและสถิติเชิงพรรณนา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ซึ่งช่วยให้เข้าใจลักษณะและรูปแบบการตัดสินใจทางการเมืองของประชาชนในระดับท้องถิ่น

2. ทำให้ทราบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการศึกษาและทำความเข้าใจปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น

การทบทวนวรรณกรรม

พฤติกรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง

พฤติกรรมการลงคะแนนเป็นส่วนหนึ่งของการมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่ไม่ได้เริ่มต้นและสิ้นสุดในคูหาเลือกตั้งเท่านั้น ก่อนถึงวันลงคะแนน ประชาชนอาจติดตามข่าวสาร พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตรวจสอบประวัติผู้สมัคร หรือเปรียบเทียบนโยบาย กระบวนการเหล่านี้มีความหมายต่อการตัดสินใจเช่นเดียวกับการไปใช้สิทธิ

Verba และ Nie (1972) อธิบายการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่าเป็นกิจกรรมที่ประชาชนใช้เข้าไปเกี่ยวข้องกับการเลือกผู้ปกครองและการดำเนินงานของรัฐ จึงช่วยให้มองพฤติกรรมการเลือกตั้งได้กว้างกว่าการลงคะแนนเพียงครั้งเดียว การอธิบายเหตุผลในการเลือกผู้สมัคร พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และสุจิต บุญบงการ (2525) เสนอแนวทางศึกษาสามมุมมองที่สามารถใช้ประกอบกันได้ มุมมองแรกให้ความสำคัญกับภูมิหลังและสภาพแวดล้อมของผู้เลือกตั้ง มุมมองที่สองสนใจการคิดเปรียบเทียบทางเลือกอย่างมีเหตุผล และมุมมองที่สามมองว่าการตัดสินใจเกิดขึ้นภายใต้ความสัมพันธ์ของปัจจัยหลายด้าน ผู้วิจัยนำแนวคิดเหล่านี้มาใช้เป็นฐานในการพิจารณาว่า เหตุใดผู้มีสิทธิเลือกตั้งจึงอาจให้ความสำคัญกับตัวบุคคล นโยบาย ข่าวสาร หรือบุคคลรอบข้างแตกต่างกัน งานศึกษาของนุกูล ชิ้นฟัก วรลักษณ์ ลลิตศศิวิมล และจิราพร ปลอดนุ้ย (2561) ซึ่งศึกษาผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลเขาพระ ทำให้เห็นความสำคัญของการรับรู้ข้อมูลและกระบวนการตัดสินใจ

ก่อนลงคะแนน ขณะที่นิวัฒน์ จุดเพ็ชรแจ่ม (2566) ให้ข้อมูลว่าประชาชนพิจารณานโยบาย คุณสมบัติผู้สมัคร และการรณรงค์หาเสียงประกอบกัน ส่วนกุลวดี ขาวสว่าง และเกษฎา ผาทอง (2567) รวมถึงปูรณัช ขำสุวรรณ และคณะ (2567) ช่วยให้เห็นว่าการเลือกผู้บริหารท้องถิ่นมีองค์ประกอบหลากหลายตามลักษณะพื้นที่

ในต่างประเทศ Downs (1957) ให้ความสำคัญกับการประเมินทางเลือกและผลที่คาดว่าจะได้รับ ส่วน Campbell และคณะ (1960) อธิบายบทบาทของทัศนคติและการรับรู้ทางการเมือง ขณะที่ Nicolas และ Donguiz (2024) ศึกษาสื่อสังคมออนไลน์ในบริบทการเลือกตั้งท้องถิ่น และ Velimsky และคณะ (2024) ศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างผู้สมัครกับพื้นที่ งานเหล่านี้ช่วยให้ผู้วิจัยมองเห็นว่าข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัคร การสื่อสาร และบริบทชุมชนอาจเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในลักษณะที่ต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยกำหนดปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจลงคะแนนเลือกตั้ง 4 ด้าน ได้แก่ (1) คุณลักษณะของผู้สมัคร (2) นโยบายและผลงาน (3) การรณรงค์หาเสียงและการสื่อสารทางการเมือง และ (4) อิทธิพลทางสังคม โดยศึกษาควบคู่กับพฤติกรรมในการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น เช่น การติดตามข้อมูล การศึกษาผู้สมัคร การเปรียบเทียบทางเลือก การพิจารณาข้อมูลด้วยตนเอง และความตั้งใจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้ การวิเคราะห์ในบทความนี้เป็นการอธิบายระดับความคิดเห็นและพฤติกรรมเชิงพรรณนา มิได้ทดสอบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร

วิธีการดำเนินงานวิจัย

รูปแบบการวิจัย ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) พื้นที่ศึกษาคือองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ประชากรคือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่ จากข้อมูลประชากรที่ใช้ในการคำนวณจำนวน 10,459 คน ผู้วิจัยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของ Yamane (1967) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 ได้จำนวนไม่น้อยกว่า 386 คน และเก็บข้อมูลที่สมบูรณ์สำหรับการวิเคราะห์จำนวน 396 คน

เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามที่สร้างจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ (1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 6 ข้อ (2) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจลงคะแนนเลือกตั้ง 25 ข้อ ครอบคลุมคุณลักษณะของผู้สมัคร นโยบายและผลงาน การรณรงค์หาเสียงและการสื่อสารทางการเมือง และอิทธิพลทางสังคม และ (3) พฤติกรรมในการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น 12 ข้อ ข้อคำถามแบบมาตรประมาณค่าใช้มาตร 5 ระดับ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษา และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ก่อนปรับปรุงและนำไปเก็บข้อมูลจริง โดยชี้แจงวัตถุประสงค์และสิทธิของผู้ตอบแบบสอบถาม และนำเสนอข้อมูลในภาพรวม

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 396 คน เป็นเพศหญิง 210 คน (ร้อยละ 53.03) และเพศชาย 186 คน (ร้อยละ 46.97) กลุ่มอายุ 41–50 ปีมีสัดส่วนมากที่สุด (ร้อยละ 26.26) รองลงมาคือกลุ่มอายุ 31–40 ปี และ 51–60 ปี ซึ่งมีสัดส่วนเท่ากัน (ร้อยละ 21.97) เมื่อพิจารณาอาชีพ พบว่าประกอบอาชีพเกษตรกรรม 166 คน (ร้อยละ 41.92) รองลงมาคือรับจ้างทั่วไป 106 คน (ร้อยละ 26.77) และธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขาย 50 คน (ร้อยละ 12.63) ในด้านรายได้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001–20,000 บาท (ร้อยละ 48.23) รองลงมาคือรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท (ร้อยละ 37.63) ส่วนระยะเวลาการอยู่อาศัย พบว่าร้อยละ 45.71 อยู่ในพื้นที่มากกว่า 30 ปี และร้อยละ 30.56 อยู่ในพื้นที่ 21–30 ปี ลักษณะดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าผู้ตอบจำนวนมากมีประสบการณ์และความเชื่อมโยงกับพื้นที่มาเป็นเวลานาน ซึ่งเป็นบริบทที่ควรคำนึงถึงเมื่อพิจารณาพฤติกรรมการเมืองระดับท้องถิ่น

พฤติกรรมในการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.26 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.64 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือความตั้งใจที่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้ง (4.42) รองลงมาคือการพิจารณาข้อมูลด้วยตนเองก่อนตัดสินใจเลือกผู้สมัคร ผลนี้สะท้อนว่าผู้ตอบแบบสอบถามรายงานความตั้งใจในการใช้สิทธิในระดับสูง และให้ความสำคัญกับการประเมินข้อมูลก่อนตัดสินใจ

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกตั้ง เมื่อพิจารณาปัจจัย 4 ด้าน ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.14 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.62 อยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำดังนี้

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจลงคะแนนเลือกตั้ง	**(n=396)**		**ระดับ**
	$\bar{x}$	**S.D.**	
1. คุณลักษณะของผู้สมัคร	4.38	0.66	มากที่สุด
2. นโยบายของผู้สมัคร	4.22	0.72	มากที่สุด
3. การรณรงค์หาเสียงและการสื่อสารทางการเมือง	4.10	0.72	มาก
4. อิทธิพลทางสังคม	3.83	0.82	มาก
รวม	**4.14**	**0.62**	**มาก**

จากตาราง ด้านคุณลักษณะของผู้สมัครมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด แสดงว่าผู้ตอบให้ความสำคัญกับความรู้ความสามารถ ภาวะผู้นำ คุณธรรม ความซื่อสัตย์ และความน่าเชื่อถือของผู้สมัคร ในด้านนโยบายและผลงาน ค่าเฉลี่ย 4.22 โดยการนำเสนอนโยบายที่ชัดเจนมีค่าเฉลี่ย 4.30 รองลงมาคือนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน (4.26) และนโยบายที่สอดคล้องกับปัญหาของพื้นที่ (4.24)

ด้านการรณรงค์หาเสียงและการสื่อสารทางการเมืองมีค่าเฉลี่ย 4.10 อยู่ในระดับมาก สะท้อนว่าการพบปะ การสื่อสาร และข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัครมีความเกี่ยวข้องกับการรับรู้ของประชาชน ส่วนด้านอิทธิพลทางสังคมมีค่าเฉลี่ย 3.83 ต่ำกว่าปัจจัยด้านอื่น แต่ยังอยู่ในระดับมาก ตามเกณฑ์ของงานวิจัย จึงไม่ควรตีความว่าความสัมพันธ์ทางสังคมไม่มีความสำคัญ หากแต่ผู้ตอบให้น้ำหนักโดยเฉลี่ยน้อยกว่าคุณลักษณะผู้สมัครและนโยบาย

การอภิปราย

พฤติกรรมการลงคะแนนเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ผลที่ผู้วิจัยเห็นว่าน่าสนใจเป็นอันดับแรกคือ ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความตั้งใจไปใช้สิทธิและการพิจารณาข้อมูลด้วยตนเองในระดับสูงมาก แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบไม่ได้มองการเลือกตั้งเป็นเพียงการเลือกชื่อผู้สมัครในวันลงคะแนน แต่ให้ความสำคัญกับการเตรียมข้อมูลและการประเมินทางเลือกด้วย ประเด็นนี้สามารถอธิบายร่วมกับแนวคิดของพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และสุจิต บุญบงการ (2525) ซึ่งพิจารณาความสนใจ เหตุผล และ

แบบแผนการลงคะแนนเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมการเมือง รวมถึงงานของนุกูล ชิ้นฟัก และคณะ (2561) ที่ศึกษาการรับรู้และการตัดสินใจของผู้เลือกตั้งในพื้นที่เดียวกัน

เมื่อพิจารณาปัจจัยทั้งสี่ด้าน พบว่าคุณลักษณะของผู้สมัครมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยเฉพาะความซื่อสัตย์ ภาวะผู้นำ และความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยมองว่าข้อค้นพบนี้สัมพันธ์กับธรรมชาติของการเมืองระดับตำบล ซึ่งผู้มีสิทธิเลือกตั้งอาจมีโอกาสเห็นการทำงานหรือรับรู้พฤติกรรมของผู้สมัครผ่านชีวิตประจำวันมากกว่าการเมืองระดับที่ห่างไกลจากชุมชน อย่างไรก็ตาม ผลคะแนนดังกล่าวเป็นเพียงการสะท้อนระดับความสำคัญที่ผู้ตอบให้ไว้ ไม่ได้พิสูจน์ว่าคุณลักษณะเหล่านี้เป็นสาเหตุให้ลงคะแนนแก่ผู้สมัครคนใด

ด้านนโยบายและผลงานก็ได้รับคะแนนสูงมากเช่นกัน โดยเฉพาะความชัดเจนและความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน สิ่งนี้สะท้อนว่าผู้ตอบไม่ได้พิจารณาเพียงความชอบในตัวบุคคล แต่สนใจว่าผู้สมัครเสนอแนวทางแก้ปัญหาที่เข้าใจได้และเกี่ยวข้องกับชีวิตในพื้นที่หรือไม่ ผลนี้สามารถอภิปรายผ่านแนวคิดการเลือกอย่างมีเหตุผลของ Downs (1957) และข้อค้นพบของนิวัฒน์ จุดเพ็ชรแจ่ม (2566) ที่ให้ความสำคัญกับนโยบายในการตัดสินใจเลือกผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนการรณรงค์หาเสียงและการสื่อสารทางการเมืองมีคะแนนอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นความน่าเชื่อถือของข้อมูลได้คะแนนเด่นกว่ารายการอื่นในด้านเดียวกัน ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการเผยแพร่ข้อมูลจำนวนมากอาจไม่สำคัญเท่ากับการนำเสนอข้อมูลที่ชัดเจนและตรวจสอบได้ ทั้งนี้ การศึกษานี้ไม่ได้ทดสอบว่าช่องทางสื่อใดส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงคะแนนเสียง จึงควรตีความผลในขอบเขตความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเท่านั้น แม้อิทธิพลทางสังคมจะมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับอีกสามด้าน แต่ยังอยู่ในระดับมาก โดยความคิดเห็นของสมาชิกในครอบครัวได้รับคะแนนสูงที่สุดภายในด้านนี้ ผู้วิจัยจึงไม่อาจสรุปว่าคนในชุมชนตัดสินใจโดยไม่ฟังผู้อื่น ข้อมูลทำให้ให้พิจารณาว่าการรับฟังคนใกล้ชิดกับการใช้วิจารณญาณของตนเองอาจเกิดขึ้นควบคู่กันได้ มุมมองเชิงระบบของพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และสุจิต บุญบงการ (2525) ช่วยอธิบายการพิจารณาปัจจัยหลายด้านร่วมกันได้ แต่ผลการวิจัยนี้ยังไม่เพียงพอสำหรับจัดลำดับอิทธิพลเชิงสาเหตุ

ผลการศึกษาสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกตั้ง ความรับผิดชอบทางการเมือง และการประเมินความชอบธรรมของผู้บริหารท้องถิ่น ประชาชนไม่ได้เป็นเพียงผู้รับบริการ แต่ยังมีบทบาทในการเลือกผู้บริหารและติดตามการทำงานหลังการเลือกตั้ง ขณะเดียวกัน ผลการศึกษามี

ข้อจำกัดจากการใช้ข้อมูลแบบสอบถามและสถิติเชิงพรรณนา จึงควรหลีกเลี่ยงการสรุปว่าปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าจะมีอิทธิพลเชิงสาเหตุสูงกว่า หรือสามารถทำนายผลการเลือกตั้งได้โดยตรง

สรุป

จากข้อมูลทั้งหมด ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระให้ความสำคัญกับการไปใช้สิทธิ การพิจารณาข้อมูลด้วยตนเอง และประโยชน์ที่จะเกิดกับท้องถิ่น ขณะเดียวกัน การประเมินผู้สมัครไม่ได้จำกัดอยู่ที่นโยบายหรือบุคลิกภาพเพียงด้านเดียว แต่มีทั้งความซื่อสัตย์ ภาวะผู้นำ ผลงาน ความน่าเชื่อถือของข้อมูล และความคิดเห็นของคนรอบข้างเข้ามาประกอบ เมื่อพิจารณาผลทั้งหมดร่วมกัน แนวคิดของพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และสุจิต บุญบงการ (2525) สามารถใช้สังเคราะห์ผลการศึกษาได้อย่างเหมาะสม กล่าวคือ ทฤษฎีปัจจัยกำหนดช่วยอธิบายความสำคัญของภูมิหลังและบริบททางสังคม ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผลช่วยอธิบายการศึกษาข้อมูล การเปรียบเทียบผู้สมัครและนโยบาย และการพิจารณาด้วยตนเอง ส่วนทฤษฎีระบบช่วยให้เห็นว่าพฤติกรรมการตัดสินใจไม่ได้แยกขาดเป็นปัจจัยเดี่ยว แต่เกิดจากการพิจารณาหลายองค์ประกอบร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัครที่ถูกต้องครบถ้วน และตรวจสอบได้ โดยเฉพาะข้อมูลด้านประวัติ ผลงาน คุณธรรม ความซื่อสัตย์ ภาวะผู้นำ และความน่าเชื่อถือ เพื่อสนับสนุนการพิจารณาข้อมูลด้วยตนเองของประชาชน

2. ควรส่งเสริมการนำเสนอนโยบายอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยแสดงความเชื่อมโยงกับปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ รวมถึงรายละเอียดที่เพียงพอต่อการพิจารณาความเป็นไปได้ของนโยบาย

3. ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างต่อเนื่องนอกเหนือจากวันเลือกตั้ง เช่น การติดตามข้อมูลการบริหารท้องถิ่น การแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน และการติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นในพื้นที่อื่น เพื่อเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างภายใต้บริบททางสังคมและพื้นที่ที่แตกต่างกัน

2. ควรใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการสนทนากลุ่ม เพื่อทำความเข้าใจเหตุผลที่ประชาชนให้ความสำคัญกับคุณธรรม ความซื่อสัตย์ ภาวะผู้นำ และความน่าเชื่อถือของผู้สมัคร

3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้สมัคร นโยบายและผลงาน การรณรงค์หาเสียงและการสื่อสารทางการเมือง อิทธิพลทางสังคม และพฤติกรรมการลงคะแนนด้วยสถิติเชิงอนุมานที่เหมาะสม เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2568). *ข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.* กระทรวงมหาดไทย.

กุลวดี ขาวสว่าง, และ เกษฎา ผาทอง. (2567). *การตัดสินใจของประชาชนต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางโทรัด อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร.* วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี, 7(3), 516–535.

นิวัฒน์ จุดเพ็ชรแจ่ม. (2566). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนอกเมืองของประชาชนในหมู่บ้านเจ็มเนียง ตำบลนอกเมือง อำเภอ เมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์*. วารสารการปกครอง รัฐประศาสนศาสตร์ และกฎหมาย, 2(2), 35–46.

นุกูล ชิ้นฟัก, วรลักษณ์ ลลิตศศิวิมล, และ จิราพร ปลอดนุ้ย. (2561). *พฤติกรรมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยในตำบลเขาพระ อำเภอรัตภูมิ จังหวัด สงขลา.* ในการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9 พลวัตการศึกษายุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล (น.1741–1753). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

ปูรณัช ขำสุวรรณ, พิทักษ์พงศ์ กางการ, และ ณัฐดนัย แก้วโพนงาม. (2567). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลนาเสียว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ*. วารสารชัยภูมิปริทรรศน์, 7(2), 12–24.

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, และ สุจิต บุญบงการ. (2525). *พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของไทย: แนวทางศึกษาและผลของการศึกษาในอดีต*. Journal of Social Sciences, 19(3), 28–60.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560, 6 เมษายน). ราชกิจจา นุเบกษา, 134(40 ก), 1–90.

Campbell, A., Converse, P. E., Miller, W. E., & Stokes, D. E. (1960). *The American voter*.

John Wiley & Sons.Downs, A. (1957). *An economic theory of democracy*. Harper & Row.

Nicolas, J. W. C., & Donguiz, R. G. (2024). *From social media engagement to voting decisions: Influence of social media on local elections*. Cognizance Journal of Multidisciplinary Studies, 4(7), 50–58. https://doi.org/10.47760/cognizance.2024.v04i07.006

Velimsky, J. A., Block, S., Gross, M., & Nyhuis, D. (2024). *Probing the effect of candidate localness in low-information elections: Evidence from the German local level.* Political Studies, 72(3), 1090–1111. https://doi.org/10.1177/00323217231173505

Verba, S., & Nie, N. H. (1972). Participation in America: Political democracy and social equality. Harper & Row.

Yamane, T. (1967). Statistics: An introductory analysis (2nd ed.).